

prvotiny 2020

**SBORNÍK PRACÍ LITERÁRNÍ SOUTĚŽE
KNIHOVNY MĚSTA OLOMOUCE**

Slovo ředitelky

Současná moderní veřejná knihovna, a tou se Knihovna města Olomouce cítí být, není jen klasickou půjčovnou knihovnických dokumentů, ale komunitním centrem města, střediskem celoživotního vzdělávání dospělých a místem smysluplného trávení volného času. Přispívají k tomu i nové služby jako možnost legálního stahování e-knih, kluby příznivců deskových a počítačových her či kroužky robotiky. Přesto však nezapomínáme na naši nejdůležitější společenskou roli – rozvíjení čtenářské gramotnosti, čehož je XIII. ročník literární soutěže s 456 příspěvky od 158 autorů důkazem.

Lenka Prucková

Slovo porotců

Je skvělé, že lidé stále píšou básně. Každá báseň je totiž cesta. Ne nějaká pohodlná, výletní, ale uzounká stezička divočinou. Básnička nebo básník se na ní zpravidla vydává bosý. Cestou je vystaven různým příkořím. Větve stromů ho bičují. Vichřice z něj rve šaty. Trny růžových keřů mu drásají kůži. Slunce do ní vypaluje své znaky a mráz pod nehty se vráží. Na konci každé básně autor stojí nahý. Zkrvavený. Bojem zocelený. Porota nasype své fazolky do pytlíku. Tu je máte a važte! Ale kdo vidí do vašeho srdce? Stará se snad jablono, jestli z ní bude jíst Adam či Eva? Jí jde jen o jádérka. Ohryzek se zpravidla zahazuje. Jako to nejvzácnější. Poznání. To zůstává vám autorkám a autorům. Toho si na každé básni vážím.

Čest všem zúčastněným. Tisk vítězům.

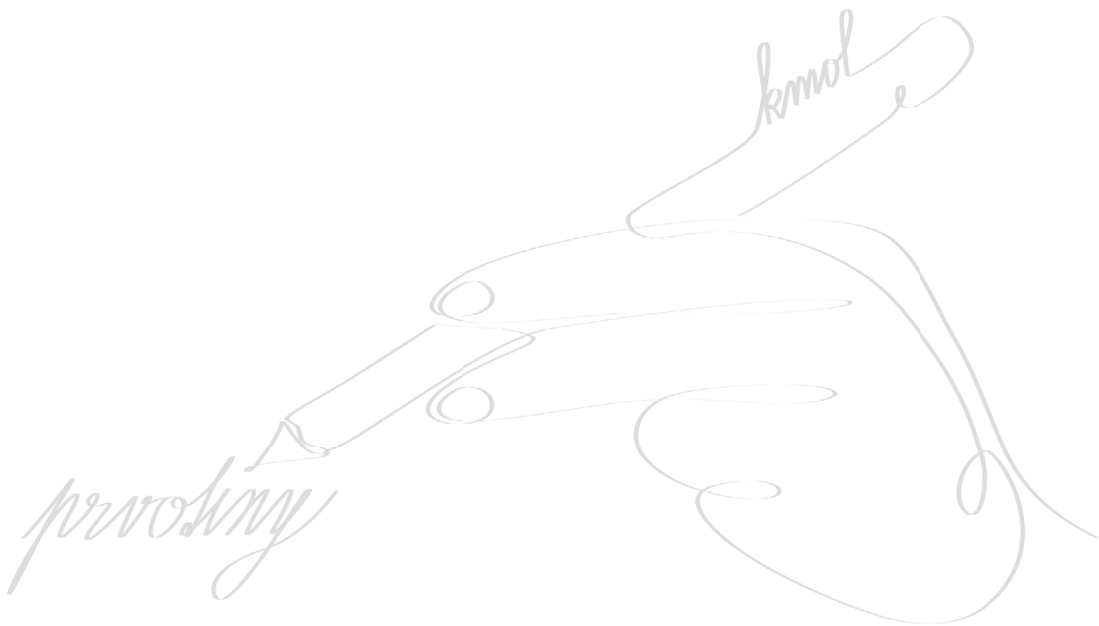
Stanislav Denk

Psané slovo mělo vždy svou váhu. Dnes je poněkud dehonestované, zatížené především mediálním balastem. Psané literární slovo si však v nejlepších případech svou serióznost a kvalitu i nadále zachovává. Píši záměrně „v nejlepších případech“, protože ty jsou fascinujícími ostrovy v oceánech průměrnosti. Cesty k těmto ostrovům nejsou ani jednoduché, ani přímočaré. Mnoho z námořníků v bouřích balastních slov utone. Jen hrstka z nich šťastně dorazí do malebných povídkových, novelistických či románových přístavů...

I naše literární soutěž je takovou výzvou k výpravě. Potěšilo mě, kolik odvážlivců se našlo. Někteří slovy nešetřili a rozmáchli se k mnohastránkovým prozaickým výpravám do hluboké minulosti či do vzdálené budoucnosti, popřípadě vypluli na hladiny bouřlivé reality současných dnů či naopak idylických pohádkových snů. Některým bárkám se podařilo doplout na nejbližší ostrov, kde našly poklad dílčího úspěchu. Ti ostatní se sice někde v širších vodách ztratili, ale zaslouží pochvalu za svou pionýrskou odvahu a nadšení.

A všem patří mé velké poděkování! Zač? Za to, že jsou a že mají psané slovo stejně rádi jako já a hlavně jako ti, kteří pod jeho vlajkou pluli před námi.

Petr Hanuška

Oceněné texty

Poezie

Kategorie do 15 let

Adéla Daňková

Andrea Linhartová

Adéla Stratilová

Milan Svoboda

Kategorie od 15 let

Samuel Kavi

Jindra Lírová

Dušan Nenička

Ivana Svobodová

Renata Štěpařová

Próza

Kategorie do 15 let

Hana Kubeczková

Eva Ngamokoba

Anynka Thiamová

Kategorie od 15 let

Barbora Brabcová

Michaela Doubravová

Eliška Charvátová

Eva Kokinopulosová

Mik Ovenský

Tereza Pavlíková

Lucie Vyskočilová

Jindra Lírová

O ČTENÍ JIŘÍMU ORTENOVÍ

Musím Vás číst jen po částech,
aby noc jak pavučina tenká
verše jak rozbouřený dech
v poduškách schovala do plátěnka.

Musím Vás číst jen do ticha,
abych nezhasla všechna slova,
aby noc, jež tolik pospíchá
se mnou jen zůstala. Nebyla strohá.

Musím Vás číst jen pomalu,
pozdržet smrt, co číhá z básní,
vyhnout se pravdě, slzám i žalu,
když život je tak zatraceně krásný.

Mik Ovenský

MUŽ, KTERÝ UŽ NEČETL

(úryvek)

Do místnosti nepřicházelo denní světlo – nemělo kudy – a svit lustrů se rozptýlil příliš brzy, než aby stačil k delšímu čtení. Lampičky tak byly nedílnou součástí knihovny stejně jako sloupy, židle, stohy knih či studený mramor a vzduch. A možná důležitější. Svou září označovaly denní chod. Až potom, co bliklo každé jednotlivé světýlko, v knihovně přibyl člověk. Vynořil se ze stínů. A jakmile žlutavý zdroj tepla zanikl, zase se mezi ně vrátil. Cvakot lampiček byl jakýmsi životním tepem knihovny. Nepravidelným, a o to výraznějším.

Procházel jsem atributy Popperovy otevřené společnosti, ale jen velmi nesoustředěně. I tlumené zvuky místnosti kouskovaly mou pozornost. Šustění papíru. Hovor od stolků, kde seděli dva nebo tři. Vrzání pojízdného librariánského žebříku. Klepot klávesnic. Bouchnutí těžkých vstupních dveří. A... náhle všechno ztichlo! I ostatní zmerčili, kdo vstoupil.

Zprvu stál nehybně a dlouhý zelený kabát dodával mohutnost už tak sošně postavě. Hádal bych ho na pětapadesát, ale mohlo mu být klidně o deset víc. Vlastně, mohlo mu být i o deset míň, vypadal tak... zdravě. Vlnité hnědé vlasy obtékaly vrásčité obličej, o kterém těžko říct, jakou emoci vyjadřoval. Emoce byly právě to, co v jeho výrazu chybělo. Možná klid... Ano. A v očích? Rovněž nic zapamatovatelného. Snad... snad zvědavost, ale na to bylo v místnosti příliš málo světla.

Chvilí se díval na nás, a na regály, na nás a na strop, na rovnostranné dlaždice pod nohama, a nakonec se vydal jistým a sebevědomým krokem k jednomu z volných stolků.

Eva Ngamokoba

ZÁMKY ŽIVOTA

(úryvek)

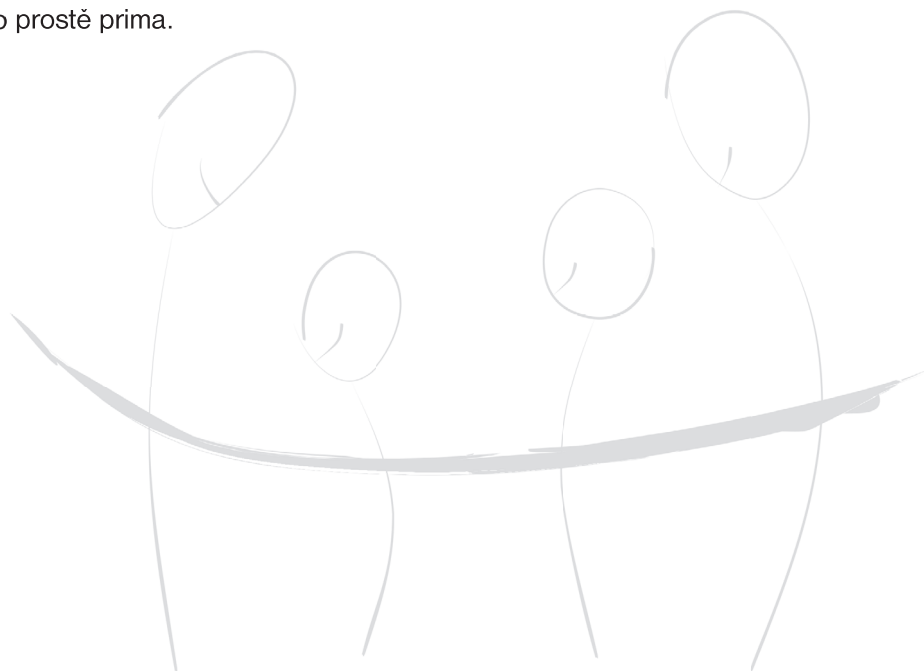
Červený most, kojenecký ústav, Morava, cesta přes kopec a koleje, kterou každé auto jezdí přes stanovenou rychlost. Tuto cestu zná Nola nazpaměť. Chodí jí už třetím rokem. Nikdy to nikomu neřekla, ale měla k té cestě miliony vzpomínek sami sebe, jak se jí odehrávají v hlavě konverzace. Jsou to konverzace, které se buď nikdy nestaly anebo pozměňovala ty opravdové, ve kterých dostala jinou odpověď od druhé strany, jakoukoliv chtěla, protože v její mysli řídí obě strany jen ona sama. Ale většinou v nich řekla to, co měla opravdu na srdci. Tyto vnitřní konverzace už bere jako svou součást a ani se jich zbavit nechce, i když si často sama sobě ubližuje právě jimi. Ale zároveň jí dávají naději, že v nějakém paralelním vesmíru se odehrály. V nějakém, kde se Nola nebojí říct lidem, jak se cítí, kde nemá panické záchvaty z navazování vztahů s vrstevníky. V nějakém, kde je jich rodina perfektní, kde je ona perfektní. V paralelním vesmíru, kde ji všichni milují nazpět, kde se dostala na vysněnou školu. Kde ji její hudba proslavila už ve 13. V takovém, kde nic neřeší. Kde nemá problémy. Tuto svou vysněnou formu sebe z jiného vesmíru nazývá Alt Nola. Představovala si s ní konverzace, kde jí Alt Nola řekla, že je to taky na nic v jejím světě, že by raději byla v nějakém jiném vesmíru. Takové nereálné scénáře si přehrávala hlavně pro své uklidnění. Ví, že Alt Nola pravděpodobně neexistuje taktéž i ty paralelní vesmíry, o kterých tak sní. Ale i přes to jí z celého srdce záviděla.

Andrea Linhartová

ŠKOLA DOMA

Do školy teď nechodíme,
spolužáky nevidíme,
učitelky taky ne,
jen online se bavíme.

Učíme se jenom doma,
s mámou je to prostě prima.

Hana Kubeczková

KONVICE NA ČAJ

(úryvek)

Na zahradě za domem se ozval hluk.

Dva muži vylézají z konvice na čaj.

Tmu prořízla jejich slova.

„Je to dobré, ale ještě jsme nechytily tu stříbrnou velrybu.“

„Zkusíme to zítra, dnes už svítá. Copak nevidíš tu zlatou rybku? Její šupiny už jsou za obzorem.“

„Máš asi pravdu jak se jenom jmenuješ?“

„Nevím, taky jsem zapomněl. A ty?“

„Já jsem... rovněž zapomněl. Je to někdy vtipné.“

„Ano, to je. Do té konvice se mi moc nechce. Čaj už je studený.“

„Kam tedy chceš jít?“

„Je tady dům. Třeba prázdný.“

„Tomu nevěřím. Lidé nelétají v oblacích! Nejsou to ryby!“

„To nevadí. Zkrátka se někam zašijeme, dokud nepřijde noc.“

„Pak poletíme dál?“

„Možná...taky bychom si mohli najít něco jiného, než je ta konvice!“

„Co tedy?“

Z křoví vyběhla černá kočka. Otřela se muži o nohu.

„Vidiš! Poletíme na kočce!“

„Oba dva? Tak moc ji nezvětšíme.“

„Tak počkej, já ti něco seženu...sakra, co to je...?!“ Muž se nedíval na cestu a o cosi zakopl.

„Lavička. To nezní špatně. Teď ale musíme vymyslet, kde přespát.“

Druhý muž pohlédl na jezírko.

„Pojďme tam, vypadá to útulně.“

„Ty ses zbláznil! Vždyť to bude plné ovcí!“

„Ale, na to kašlu. Ty bys měl taky!“

Jeden z mužů vstoupil do rybníka a voda se za ním zavřela.

Druhý nad tím mávl rukou a zašeptal: „Nenapravitelný. On je naprosto nenapravitelný.“

Sám se vydal hledat své místo k přespání. Chvilí šel, poté mu zrak padl na velkou knihu, která ležela na lavičce. „Tohle asi bude muset stačit.“

Vlezl na poslední stranu a knihu zavřel.

Adéla Stratilová

SVATBA

Mladý žabí skokan se dnes žení,
jeho svatba stála celé jmění.
Přijela tam žabí máma, táta, bráška, babička a teta,
po svatbě si užívali krásná léta.
Pulců nádherných šest mají,
spolu si pod vodou všichni hrají.

Tereza Pavlíková

ZNÁMOSTI

(úryvek)

Občas se probudíš uprostřed noci, všude tma a ticho. Kočka se ti choulí u nohou, ty jsi rozespálá a máš žízeň. Vstávat se ti nechce. Převaluješ se, polykáš sliny, ale krk vysychá čím dál tím víc. Nakonec tě tělo přemluví, ty vylezeš zpod peřiny a zachvěješ se chladem. Nazuješ si pantofle a balíš se do měkkého županu. Nikde nerozsvěčíš, tvé oči si již na šero zvykly a světlo by je spálilo. Opatrně našlapuješ, abys nezakopla o práh. Kočka tě následuje. Když přijdeš do kuchyně, podáš si z poličky skleničku, vypláchněš ji, napustíš studenou vodou, potom se opřeš o kuchyňskou linku a piješ. Je slyšet, jak polykáš. Obvykle se znovu vrátíš do postele a spíš tak tvrdě, že si ráno na noční vycházku jen tak tak vzpomínáš. Teď ale vidíš, že v jednom pokoji naproti přes vnitroblok se ještě svítí.

Jsou tři hodiny ráno.

Posadíš se ke stolu, ale natočíš židli k oknu, abys viděla do osvětlené místnosti. Na tvůj klín vyskočí kočka, chvíli tápe a hledá pohodlí, potom se uvelebí, leží stočená v klubičku, hladíš ji a ona přede.

Díváš se na ženu v noční košili – dlouhé, splývavé, bílé a s krajkami –, sedí u stolu a šije na stroji. Hrbí se u práce, občas vstává k žehlicímu prknu, aby upravila další kus látky, žehlí, ohýbá, špendlí. Natahuje kus oblečení před sebe do prostoru, aby je viděla, a i ty vidíš šaty – narůžovělé, květované, s krátkými rukávy a spodničkou. Potom si protahuje ruce, krk, záda a zívá. Taky zíváš. Usedá zpátky k šicímu stroji, hrbí se a rytmicky pokyvuje hlavou.

Už je pozdě, říkáš si. Co tam tak dlouho dělá? Za chvíli je ráno.

Adéla Datková

ZNOVU A ZNOVU

Barevná světla
rozjasňují noc,
karneval lidí na ulici
vítajících nový rok
– nerozbalený dárek.
Konečně spadla první vločka
a po ní peřina dalších.
Rozpouští se mi v dlani.
Mám ráda, když studí.

Vítr a červené tváře,
poprvé letos sjíždím z kopce,
který se v létě barvil
fialovými květy lupin.

Barevná vajíčka rozzářila
velikonoční stůl.
Jak rychle to uteklo!
Už brzy ochutnám
svůj narozeninový dort.

Červená se v záhonku jahod.
Dětem planou oči,
že učení zamknou do šuplíku
a prázdniny přinesou určitě
něco krásného ...

Nejsme smutní,
když se zas potkáme před školou.
List javoru
se pomalu snesl na zem
a spolu s ostatními
šustí, šeptá pod nohama.

Světélka na hřbitově
a první mrazivý den,
domem se rozléhá
jen tiché praskání v krbu.

Vůně skořice a badyánu,
perníčky,
které po večerech zdobíme,
abychom je skoro všechny rozdali.
Jsem tak šťastná, že chutnají!

Balící papír všude kolem,
naši se na nás dívají zvláštním pohledem.
Každoroční kouzlo Vánoc,
stejně jako loni a přitom nové.

Něco končí a něco začíná.
Vteřina i rok.
Znovu a znovu.

Anynka Thiamová

O DOBRÉ LENCE A ZLÉ ANETĚ

(úryvky)

V jednom domečku žila žena dřevorubce, která měla dvě dcery. Dřevorubec ale nečekaně zemřel a z jeho ženy se tak stala vdova. Neměla dost peněz, aby se o dvě dospívající dcery postarala, tak musely jít do světa, najít si nějakou práci.

„Dcerušky mé zlaté, víte dobře, jak špatně na tom jsme. Nemám dost peněz, abych nás tři uživila. Já jsem už stará na to, abych šla do světa. Vy jste ale mladé a najít si někde práci by nemělo být těžké.“

„Matko,“ broukla zlá dcera Aneta, „já ale pracovat neumím. Všechno jsi dosud dělala ty.“

„Maminko“, přidala se poslušná dcera Lenka, „ráda udělám, jak řeknete. Až si najdu práci a budu na tom lépe, vrátím se a pomohu vám.“

„Děkuji, Lenko,“ řekla matka. „Ale teď už běžte. Zde máte každá tři tolary. Neutrácejte je hned cestou do města. Sbohem, dcerky mé zlaté. Dávejte na sebe pozor!“ rozloučila se panímáma. Aneta a Lenka se vydaly stejnou cestou. Obě měly namířeno do města. Aneta však byla zlá a namyšlená a nezastavila se před ničím.

„Leničko, sestřičko, jdi spíše touto cestičkou,“ zasýpala.

„Ale Anetko, maminka radila, že se máme vydat do města,“ na to Lenka.

„Dobrý den, babičko,“ zvolala.

„Dobrý den, holčičko. Co tu pohledáváš?“ odpověděla ta stará, milá osoba.

„Ztratila jsem se. Mám trochu hlad, ale není tu žádné lesní ovoce,“ vysvětlila Lenka.

„Ano, ano, tvoje sestra tě zle podvedla,“ pokývala hlavou babička.

„Jak to víte?“ zeptala se Lenka nechápavě.

„Pojď radši dovnitř. Vše ti vysvětlím,“ pokynula jí rukou babička.

Lenka vešla do chalupy. Byla zařízena prostě, ale bylo v ní vše, co člověk potřebuje ke spokojenému životu. Posadila se, ulomila si kousek chleba, který jí babička nabídla, a znovu se zeptala.

„Jak to všechno víte, babičko?“

„Když ti to řeknu, neuvěříš mi.“

„Prosím, i tak bych to chtěla slyšet,“ hořela zvědavostí Lenka.

„Tak dobrá. Jsem královnou všech nebožtíků. Vládnu jim, i tvému otci. A to on mne poprosil, abych na tebe a na tvou sestru dávala pozor.“

„Cože? Vy jste královna nebožtíků? To bych se vám měla poklonit“, zašeptala zkoprnělá Lenka. „Ne, ne. Tvoje královna zatím nejsem,“ odpověděla babička. „To, co mne ale trápí, je zloba tvé sestry Anety. Nemohu jí pomáhat a chránit ji, když v sobě skrývá takovou špatnou povahu. Já jsem přece královna dobrá.“

Eva Kokinopoulosová

SÍDLIŠTĚ SVĚT

(úryvky)

Smrákalo se a po sídlišti vál silný vítr. Vysypával odpadky z otevřených popelnic, čeřil písek z dětského pískoviště a popoháněl vzduchem spoustu nedopalků, vršky od piva a všemožné papírky různého původu. Prádlo na balkónech vlálo, dekorace cinkaly a větve okolních stromů se prohýbaly. Bylo před velkou bouří. V srdcích i v oblacích.

Sára zaslechne ten křik a pláč, linoucí se z bytu pod ní. Je jí jasné, že Honza zase něco provedl a Marie je v koncích. Je jí líto obou. Honzika, že vyrůstá v rozpadlé rodině a jeho dětství je převážně v rukou jeho dobrosrdečné, ale životem unavené babičky, a lituje také Marii, protože vidí, kolik nervů a sil jí starost o Honzika stojí. Připadá jí, že Marie je čím dál sehlejší.

Sára je sedmdesátiletá, tajuplná a svobodomyšlná žena. Sousedí o ní mnoho nevědí, protože na sebe nerada cokoliv prozrazuje, takže když už zabředne do nějakého sousedského hovoru, spíše naslouchá a odpovídá neutrálně. Málokdo tuší, že Sára má ohromně bohatý vnitřní svět a většinu času tráví v knihách, v parku, cvičením jógy nebo psaním deníku. Nechce se připojovat k několika ženám ze sídliště v jejím věku, které každý den sedávají pod nádhernou lípou a povídají. Znamenalo by to totiž, že by se jí zcela jistě vyptávaly na její život. Svou minulost ale Sára uzamkla do třinácté komnaty, kterou nikdy, NIKDY, nechce otevřít. Někdy může působit nepřístupně a zapškle, ale to není jen zdání.

Když má Sára horší den, jeden z těch, kdy jí stále i po těch mnoha letech polévá horká vlna špatného svědomí, kdy podléhá těm nejsklíčenějším pocitům a obrací zlobu sama k sobě, opravdu nepřístupná a zapšklá je.

Sáru ten dětský pláč přenese do vzpomínek před pětatřiceti lety, těch, kterým se snaží celé ty roky uniknout, ale nedaří se jí to. Sáru opět rozbolí srdce tak, jako by to všechno bylo včera a po tvářích jí kanou slzy. Diví se, že ještě nějaké má, protože jich už nepočítaně vybrečela. V životě by mělo platit, že čas rány zhojí, ale Sára má pocit, že v jejím případě to úplně neplatí. Nechá tedy projít dlouhý pláč, který ji vyčerpá natolik, že usne schoulená na sedačce, uprostřed svého obývacího pokoje, který vypadá jako jedna velká knihovna.

Samuel Kavi

HAIKU

Zmizela má chýš
a do mlhy září jen
květy pivoňek

-

Tak jasný měsíc
Až nakonec i slepý
zakloní šiji

-

Důvěra noci
Do dlaní mých usedá
světlušky zář

-

Podzimní dešti
uhasiš i to málo
co v srdci zbylo?

-

Zdobí se jiním
zjihlé stráně kopců
Zima se blíží

-

Lucie Vyskočilová

JAK NA SVIŇU!

(úryvky)

Odbila dvanáctá hodina. „Mosím do sklípku,” řekl.

„Vždyť jsi tam pořád. Pojď, máme slovácků kyselicu,” řekla mu rozhodně.

„A umej si alespoň ty paprče, když máme teď tu nákazu. Toťkaj jsem čula, že bys měl mať aj tu rúšku na ksichtě.”

„Co je to za hňupovinu, šak já nikam nechodím. Aaa, to je horké! A proč zase kyselica?” vyplivl svou polévku zpátky do vzorkovaného talíře s motivem tupeské keramiky.

„To tak bývá, když sa to vařilo. A jez, polévka je grunt!” odpověděla mu svérázně.

„Vem si prosím řa aspoň tu čepicu a šátek přes hubu!” křičela na něho, když vycházel ven.

„Tož, odložte své skleničky a dojezte koláčky. Prosím utišme sa. Sešli jsme sa tu, protože sa nám tu objevil takový nešvar. Pro ty, co nemajů televizu, objasním, o co ide. Jak na sviňu nám sem dotáhli ten korónavir. Vůbec nevím sice, co to znamená, ale nejak to prej sůvisí s provozem našeho tekutého zlata. Holt, budem to moset na nejaký čas pozastavit. Prejže se to nejak přenášá... já tomu nerozumím,” řekl Čonka, který dělal předsedu spolku.

„Dajte si trochu vínka,“ řekl Vláša, aby trochu uvolnil atmosféru ve sklípku.

„Mám pozdní sběr,“ dodal. „Čujte, a co ty růšky? Moja čula v televizi, že to mají už všeci, aj Babiš,“ řekl ještě.

„Tak chlapi, to bysme to měli mět také, ne?“ řekl Cupák hezky zhurta.

„A jak budem pit? Snad' né brčkem?!“ napadlo Čonka.

„Tak hoši, to je vážný problém,“ řekl Cupák a pokýval hlavou.

„Uděláme tam díru? Nebudem sa s tým přeca párat!“ vyřešil to Vláša.

„To ale potom ztrácí význam růšky, ne?“ zeptal se nechápavě Cupák. Najednou byly všechny hlavy otočené na Vlaška. Ten jen poplácal Cupáka po rameni a řekl mu: „Neboj, to budů také růšky, že to svět neviděl.“

Dušan Nenička

POULIČNÍ LAMPY

Jak vojáci na hranici
stojí lampy na ulici
a stráží noční klid.
Hlavy k zemi sklání
pod tíhou svého přání
blíž u sebe žít.

Natáhly by ruce
přes půlku ulice,
ale neví jak.
A tak aspoň svítí,
že se uvnitř cítí
všelijak.

Občas tisknu na ně
teplo ze své dlaně
a cíp naděje jim dám.
Někdy to tak bývá,
že když se večer stmívá,
zůstane někdo sám.

Eliška Charvátová

ARTEFAKT PODZIMU

(úryvek)

Procházela se parkem, zatímco si v ruce s kaštanem pohrávala. Postupně jej pucovala a zbavovala šmouh i kapek deště. Bylo jí jedno, že bláto jí přitom na dlaních zanechává černé stopy. Bohužel to nebylo vesnické bahno z ducha odešlé přírody, čisté přes veškerou nečistotu, byla to městská špína, plná prachu, zplodin, zbytků lidské lhostejnosti. Už si na ni ovšem zvykla. Nepřestávalo pršet a dívka měla pocit, že jí park dává zapravdu. Svět brečel a bledl, připravoval se na svůj dočasný pohřeb. Nad hlavou jí šustilo listí podlamující se pod těžkými kapkami vody, vedle ní se pomalu rozvodňovala řeka a stromy s větvemi rozlámanými letními bouřemi jí připomněly zlomené stařečky, kteří v ústavech naposledy vydechují a vzdávají se existence, zatímco nic nemůže tolik svědčit o životě jako jejich zvrásněné tváře, letokruhy lidského bytí. V kapse se jí rozbzučel telefon a odvedl její pozornost jinam, dál. Park se jí ztratil z dohledu a z její mysli začaly vyvěrat děsivé obrazy. Strhaná elektrická vedení. Starodávné ševelení televize, ovladač v ruce, která se natahuje, aby přeprnula program. Polorozpadlé domy zachvácené hurikánem. Reportéři mluvící jazyky, kterým nerozumí. Zaplavené vesnice, životy přestěhované na palubu dřevěných vorů. Klik, další program. Lámací se větve, praskající pod neúprosným řaděním ohně, nejméně spolehlivého přítele člověka.

Zatřepala hlavou, aby vlasy zbavila vlhkosti a mozek znepokojivých představ. Myslí se vrátila do parku. Nohama v kaluži, po kapuci jí stékaly kapky, které vytrvalý kabát nepropustil. Pozorovala světle hnědé oko kaštanu, které si představovala ještě bílé, než spadlo do břechky z listí v rozkladu. Kaštan ležel uprostřed její dlaně, bílé dlaně, náhodně růžolící a blednoucí okolo hnědého oblázku. Zpod kůže se jí nořily ostrůvky krve, jako se noří ostrovy z hlubin oceánu, když vytváří nové kontinenty pro vzplanutí života. Dlaň schovala i s hnědou planetkou do kapsy, kde ji dál žmoulala, vybrušovala její okraje a poznávala její záhyby. V soutěži krásy

kaštanů by tento kandidát neuspěl. Nebyl pravidelný. Skoro to vypadalo, jako by v jedné fázi svého růstu pohltil jiný kaštan, který tvrdě bojoval o život, ale nevydobył si než vyboulený nádor na okraji. Nádor ve tvaru srdce. Jedinou připomínku svého bytí, než byl pohlcen. Přesto byl tento siamský kaštan neskutečně hladký a dívku uklidňovalo každé jeho pohlazení.

O pár kroků později jí už boty od asfaltu neoddělovala hnědá břečka. Nestálo nic mezi ní a betonovou džunglí. Když se ohlédla za sebe, spatřila větve, listí, stromy v barvách podzimu, ale i skrze barevné koruny dokázala rozpoznat vysoké paneláky a kancelářské budovy za hranicí parku a kovovou lávku proplétající se mezi stromy, marně předstírající, že mezi ně patří. Stála na chodníku mezi hlavní silnicí, po které s hlučným zvoněním projížděla tramvaj a jedno auto za druhým, kurýr na kole a motorkář s hlučným strojem, a oázou klidu s klouzavou kejdou, špinavými kalužemi, mokřými lavičkami, plačícími dětmi na hřišti, zrudělými matkami s prázdnými kočárky a pár polámanými smutnými stromy. Vydala se do džungle a do parku se na procházku vrátila až zase za rok, kdy jí melancholie opět donutila hloubavě rozjímat nad vlastním osudem, zatímco si nechala kapkami deště skrápět kapuci podzimního kabátu.

Milan Svoboda

DOBA KORONOVÁ

Začal nový školní rok,
bez roušky neuděláme ani krok.
Světlem letí nový vir,
prý za to může netopýr.

Nesmíme zpívat, ani cvičit,
online se musíme učit.
Jako výstřel na dav působí
kašel či kýchnutí.

Utichla divadla i kina.
Bez lidí jsou ulice večerní.
Doba je úplně jiná.
Ale nechme smutnění!

Konec udělá vakcína nová
a pryč bude doba koronová.
Začneme zase znova žít,
bavit se, sportovat i snít.

Bez obav chodit do kina,
jít na koncert či zábavu,
starosti hodit za hlavu.
A důležité je neztratit nadšení a zápal,
až na hřišti budeme zase hrát fotbal.

Michaela Doubravová

JSEM TO JÁ, NEJSEM TO JÁ

(úryvky)

Platanová ulice, paradoxně lemovaná javory, ležela ani ne tři kilometry od Adélinu domu. Jsem tady, pomyslela si, když jí padl zrak na vývěsní štít s nápisem „Eldorado Bar“. Malou chvíli zůstala stát na protějším chodníku a na dálku vyhodnocovala situaci. Teplý vánek si pohrával s jejími lehkými šifónovými šaty. Nebyla si jistá, co podle onoho muže v sepraném tričku znamená „večer“. Sedm hodin? Osm? Nakonec na udanou adresu dorazila těsně před devátou. Za okny baru se svítilo a živo bylo i před vchodem, kde postávaly hloučky kuřáků.

Přešla silnici, nuceným úsměvem odpověděla na halasné pozdravy a vstoupila do podniku. Očima tékala z tváře na tvář, nikoho však nepoznávala. Srdce jí divoce bušilo. Z davu tančících těl se vynořil mladík zřejmě vietnamského původu. Líčka měl zčervenalá, oči se mu zřetelně leskly. Zamířil k nově příchozí ženě.

„Ahoj, krásko! Dáš si se mnou panáka?“ řekl úlisně a gestem naznačil pití, aby jeho sdělení nezaniklo v ohlušujících basech. Pokusil se chytit Adélu kolem pasu, ale uhnula mu. Najednou ji přepadl tísnivý pocit, že tohle celé byl jeden velký omyl. Připadala si nesvá.

„Klára B.? Půjdete s námi,“ vyštěkl jeden z policistů a neurvale popadl Adélu za obnažený loket.

Adéla se mu prudce vysmekla a o krůček ucouvla.

„To je omyl. Já nejsem...“ Nestačila ani doříct větu, když na své kůži ucítila tutéž zdrsnělou medvědí dlaň. Po celém těle jí vyskočila husí kůže. Rozpletla paže a v obranném reflexu vši silou vystrčila uniformovaného muže zpátky na chodbu.

Druhý policista, který scénu dosud jen pozoroval, sáhl k pasu po obušku.

„Klid,“ mírnil ho očividně starší kolega. Narovnal si čepici, teatrálně vypjal hrud' a podíval se Adéle do očí. „Myslím, že slečna B. s námi půjde ráda a dobrovolně. Nemám pravdu? Přece nechcete, abychom vás odvedli v poutech. Co by na to řekli sousedi?“ Po tváři se mu rozlil zlověstný úšklebek. Jeho jedovatý tón rezonoval Adéle v uších.

Žena byla zmatená. Čím si vysloužila tuto nezvanou návštěvu? A proč by s těmi muži vůbec měla někam chodit? Cítila na sobě jejich ostré pohledy. Na okamžik se jí v hlavě vynořil obraz muže s nápadnou jizvou na líci. Zaplašila ho a vrátila se do přítomnosti. „Můžu se zeptat, o co jde?“ vysoukala ze sebe.

„Zeptat se můžete, ale stejně vám nic neřekneme. Všechno se dozvíte, jakmile dorazíme na stanici.“ Policista mluvil tvrdě a rozhodně.

Adéla se vzdala. Neměla sílu vzdorovat dvěma statným mužům. Navíc se v žádném případě nechtěla dostat do křížku se zákonem. „Dovolíte mi aspoň se obléknout?“ V jejím hlase i přes rostoucí paniku zazněl náznak hrdosti a tvrdošijnosti.

Policista nepatrně přikývl. „Počkáme tady,“ dodal a bez otálení vstoupil i s kolegou do nevelké předsíně.

Jvana Svobodová

BEZ NÁZVU

Vlak protýká půlnocí tunelů,
hučí v žebrech.
Na okně pomrkávají kapky
při rozlučce s peróny,
který se na ně kření kůstkama kostek.
Šelestící listy si omotávají kolem prstů
památníky opuštěnejch nádraží.
Bezprávi,
stesky drátů, stezky v páře na skle,
vyceněný zuby lapače blesků,
co hltá podzim jak hořlavej, hořkej lék.
Pak rozevře dlaň pláň,
kde v Olomouci vystupujou ty nejkrásnější holky
a natahujou se k přihrádkám,
kde v Ostravě vystupujou ty nejkrásnější holky
a oblíkaj kabáty,
kde v Osvětimi vystupujou ty nejkrásnější holky
a vlečou kufry z vagonů.

Renata Štěpařová

PODZIMNÍ KALVÁRIE

Při cestách z jeřabin stigmata.
Za mezi houslisté ladí,
chystá se podzimní sonáta.
Večery trnou, rána chladí,
žena staříčká, copatá
napíná ubrus pavoučí, babí.
Prostřená tabule přetrpce vábí
až hořko mi je.
Všude jen ořeší, ořeší, ořeší.
Tak hřeší
arónie.

Barbora Brabcová

JAK SE STÁT BEZDOMOVCEM SNADNO A RYCHLE

(úryvek)

Vtom v zádech ucítím něčí pohled. Probodává mě skrznaskrz jako dýka. Trochu se ošiju. Nepříjemný pocit však neustává. Pomalu se otáčím. Nechci na sebe upozorňovat prudkými pohyby. Můj zrak sklouzne až k pachateli. Hledí na mě ten stařec. Blýská po mně očima. Tváří se dost nevrle. Rozhodně z toho nemám dobrý pocit.

Neohrabaně se zvedám. Málem přitom zakopnu o svou vlastní nohu. Doklopýtám až k mužičkovi. Vrátil mu prázdný šálek. On nahlédne na dno, pak mně do očí a pro jistotu ještě jednou do šálku. Jakmile očima znovu spočine na mně, významně si odkašle.

„Tak to jste první, kdo to vypil celé,“ prohlásí německy, kývaje znalecky hlavou.

Vyšel jsem z kavárny. Obrátil jsem všechny kapsy. Neměl jsem u sebe ani vindru. Ba ani kreditní kartu. A co hůř! I mobil jsem někde ztratil. O dokladech nemluvě. Nemohl jsem zavolat domů o pomoc, neměl jsem čím zaplatit cestu autobusem nebo vlakem do Čech. Neměl jsem prostě nic, co by mi v této svízelné situaci pomohlo. Připadal jsem si ztracený, bezmocný. V takových okamžicích jsem prostě nemohl být klidný. Srdce mi bušilo jako zběsilé při každé myšlence na návrat domů. Co budu dělat? Co si jen počnu?

Netrvalo však dlouho a já se vzchopil. Napadlo mě totiž něco geniálního! Co kdybych si potřebné peníze vyžebal na ulici? Zdálo se mi to tak prosté a skvělé, že jsem si přestal dělat jakékoliv starosti. Pohroužil jsem se do svého vlastního světa, kde jsem byl zase doma a vyprávěl jsem svým kamarádům nad lahví piva (nebo něčím tvrdším) tu vtipnou historku, jak jsem se ocitl po jedné pitce v Německu. Všichni jsme se tomu smáli, jako by to byl ten nejlepší vtip na světě. Po tváří se mi rozléval blažený úsměv. Svět kolem sebe jsem nevnímal. Lidé mijeli mě, já mijel je.

Na jednom místě, kde se vyskytovalo poměrně dost lidí, jsem si sedl na paty a paže natáhl na zem. Přesně jak jsem to viděl v Praze u žebráků. Ale poněvadž mi chyběla čepice, připomínal jsem asi muslima. Kolemjdoucí mě obcházeli velikým obloukem, psi mi očuchávali hlavu, dokud je paničky nestrhly, koutkem oka jsem dokonce zahlédl jednu kolii, jak zvedá nohu nad mými zády – ten čin však díky duchaplné majitelce nestačila spáchat. Když jsem si za celou tu dobu nevydělal ani cent, opřel jsem se zády o zeď nějakého hnědého domu, natáhl nohy před sebe a nastavoval ruku. Snad ani nemusím dodávat, že to opět nezabralo. Nikdo si mne nevšímal, všichni mě se vztyčenými nosy přešli. Možná jsem pro ně nebyl dostatečně zbídačený. Možná jsem vypadal docela obyčejně. Nevyvolával jsem ničí soucit. Jak jinak si to vysvětlit? Seděl jsem tam skoro do soumraku a za celou dobu jsem nic nedostal (kromě bolesti zad).

Přestal jsem žebrot. Nenapodoboval jsem již umírajícího. Jen tak jsem si seděl na studeném dláždění. Zima mi pronikala až do morku kostí, ale mně to nevadilo, nevnímals jsem to. Zavřel jsem oči. V dálce se ozval dětský smích. Kéž bych se teď mohl takhle bezstarostně něčemu smát. Nemusel bych nic řešit. Nemusel bych si s ničím dělat starosti. Kéž bych byl znovu dítětem, to by se mi všechna tahle přání splnila. Žil bych si bezstarostný život a rodiče by se o mě starali jako o poslední exemplář svého druhu.

Seznam účastníků

Bártlová Irena
Bartošková Tereza
Bláha Jan
Bošková Gabriela
Boturová Ilona
Boučková Martina
Brabcová Barbora
Buchta Ladislav
Caletka Lukáš
Čunátová Alena
Daňková Adéla
Dlabal Milan D.
Dočekal Lustyk Marek
Doležal David
Doležalová Blanka
Dostál František
Doubravová Michaela
Dřevíkovský Martin
Fejk Jiří
Fotopulu Margarita
Foudová Klára
Halajová Marie

Hamplová Alexandra
Herman Tomáš
Hermanová Lucie
Hlávková Blanka
Hledač Zdeněk
Holátová Marie
Holemá Monika
Horká Renáta
Hrabovský Jan
Hradecká Jindřiška
Hubináková Ludmila
Hubnar Martin
Charvátová Eliška
Chlachulová Kristýna
Chlup Lubomír
Indrová Lucie
Jankech Ján
Javořícká Mirka
Jíchová Viola
Jiráková Anna Anděla
Karhanová Eliška
Kašparovská Adéla

Kavi Samuel
Khailová Nikola
Klimová Karolína
Klín Stanislav
Klinkovský Štěpán
Kokinopulosová Iva
Kolářová Evelína
Kolková Kateřina
Komorádová Kateřina
Kotková Julie
Kovář Jakub
Kubečková Hana
Kulaš Daniel
Kuřilová Lenka
Kvapil Jiří
Kvapil Pokorná Tereza
Kvasničková Tereza
Kvitová Lenka
Lakwa Nikolas
Laurinová Hana
Létal Adam
Linhartová Andrea

Lírová Jindra
Lochman Daniel
Machů Aneta
Malý Miroslav
Matýsková Libuše
Miklík Roman
Molochai Gabriel (Milda)
Musil Michal
Nedomová Alena
Němcová Andi
Nenička Dušan
Ngamokoba Eva
Nohejl Bohumil
Nováková Pavla
Nováková Viktória
Osifová Zuzana
Ovenský Mik
Pálková Gita
Palkovičová Lenka
Palma Daniel
Parisi Emma
Pavlíková Tereza

Písková Veronika
Pokorný Lubomír
Procházková Šárka
Pustinová Zuzana
Raclavská Lenka
Remešová Julie
Rosaie Elle
Růžičková Tereza
Rýznarová Zuzana
Salcmanová Klára
Sasínová Jitka
Sedlák Jakub
Sedlák Jaroslav
Schlesinger Jakub
Stachová Andrea
Stehlíková Magdalena
Stratilová Adéla
Sudková Kristýna
Svoboda Milan
Svobodová Ivana
Svrčina Stanislav
Šelleng Michal

Šťastný David
Štěpařová Renata
Šullová Zuzana
Šumanová Lenka
Šumníková Miriam
Šváb Miroslav
Táborská Zdeňka
Taněvová Pavla
Thiamová Anynka
Tykva Martin
Tyl Martin
Uhlíř Petr
Urbancová Hana
Vaďurová Viktorie
Vaničková Silvie
Vedralová Barbora
Vejvalka Matyáš
Velebová Anna
Veselý Jiří
Vitoň Jan
Vítová Martina
Vocilková Věra

Voců Markéta
Vojtěchová Eliška
Vyskočilová Lucie
Zádrapa Pavel
Zapletal Michal
Zdrůbecká Lucie
Zdrůbecký Josef
Zelinová Anna
Zemanová Olga
Zlámal Jan
Zoufalá Klára
Zrno Filip

Poznámky

V seznamu jsou uvedeni pouze autoři, kteří si přáli být zveřejněni.

Případné odchylky od ortografické normy v jednotlivých textech byly respektovány jako výraz autorského záměru.